

A KFI versenypályázati tükör – pályázói-értékelői fórumon elhangzott kérdések és válaszok szerkesztett összefoglalója kapcsolódó háttérinformációkkal

Pálincás József, az [NKFI Hivatal elnöke prezentációját](#) követően a résztvevőknek az előadáshoz, és az NKFI Hivatal tevékenységéhez kapcsolódó kérdéseire a Hivatal elnöke és munkatársai válaszoltak. A kérdéseket és a válaszokat a kapcsolódó háttér-információk hivatkozásaival együtt adjuk közre.

A VERSENYPÁLYÁZATI PORTFÓLIÓ ÁTFOGÓ TERVEZÉSI SZEMPONTJAIRÓL

Pálincás József NKFIH-elnök előadásában utalt rá, hogy az ún. „ernyőpályázatként” összeállított projektjavaslatok nem feltétlenül eredményesek. Ugyanakkor a pályázati felhívások kifejezetten támogatandó célként jelölik meg az innovációs rendszer szereplői közötti együttműködés dinamikusabb ösztönzését, a szinergiák kialakítását. Milyen feltételek mellett ösztönzi az NKFI Hivatal az intézmények közötti kutatás-fejlesztési együttműködést?

Az NKFI Hivatal által megjelentetett felhívások egy része kifejezetten a kutatásfejlesztési és innovációs együttműködés ösztönzését célozza, hiszen az ipar és a kutatóhelyek, illetve a különböző tudományterületek jól összehangolt kapcsolata hozzájárulhat az ígéretes, nemzetközileg is versenyképes projektervek megvalósításához. Az „intézményi ernyőpályázatok” azonban nem lehetnek versenyképesek, ha – ahogyan a prezentációban is szerepelt – egyes színvonalú intézményi egységek koncepció nélküli projektjavaslatai vannak bennük összegyűjtve, pusztán a felhívási keretösszeget kitöltendő. Az együttműködés akkor lehet versenyképes, ha célja egy meghatározott, a felhívásban foglaltakhoz illeszkedő projektterv közös munkával történő eredményes megvalósítása.

A GINOP-pályázatok a Közép-Magyarország régión kívüli vállalkozások innovációs tevékenységét ösztönzik. Van-e lehetőség arra, hogy ezekbe a projektekbe konzorciumi tagként fővárosi partnerek is bekapcsolódjanak?

Az európai uniós forrásokból finanszírozott [Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program \(GINOP\)](#) felhívásaiból csak a konvergencia régióban (a Közép-Magyarország régión kívül) megvalósuló projektek támogathatók.

Az egyes felhívások szabályai megengedhetik kutatás-fejlesztési és innovációs szolgáltatás alvállalkozóktól, beszállítóktól való igénybe vételét a központi régióból is, ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy a projekt eredményének – az alvállalkozóként, beszállítóként végzett munka eredményének is – azaz az odaítélt támogatási összegnek a konvergencia régióban kell hasznosulnia.

Mivel Magyarországon a kutatás-fejlesztési kapacitásnak mintegy 70 százaléka Budapesten és a központi régióban található, a [Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program \(VEKOP\)](#) forrásai mellett, az NKFI Hivatal a nemzeti versenyképességi, és kiválósági programok (NVKP_16) megvalósítását ösztönző konstrukciót is kidolgozott, 28 milliárd forintos keretösszeggel. Erre a programra kizárólag közép-magyarországi intézmények nyújthatnak be pályázatot.

A PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK KONCEPCIÓJÁNAK TERVEZÉSÉRŐL, A FELHÍVÁS KERETRENDSZERÉRŐL

Előnyös lenne, ha bizonyos projektjavaslatok megvalósításának és fejlesztésének finanszírozására több lépcsőben nyílik lehetőség. A [K+F versenyképességi és kiválósági együttműködések \(GINOP\)](#)

2.2.1) felhívás esetében például szerencsésebb lenne, ha 500 millió forint alatti keretösszeggel is megpályázható lenne a konstrukció.

A [K+F versenyképességi és kiválósági együttműködések \(GINOP 2.2.1\)](#) felhívás esetében az NKFI Hivatal mind a megpályázható legalacsonyabb, mind a legmagasabb keretösszeg csökkentésére tett javaslatot az Irányító Hatóságnak, hogy a kisebb költségigényű projektervek is indulhassanak a pályázati konstrukcióban.

Az eddigi értékelési tapasztalatok szerint a jelentős – akár 4 milliárd forint – megpályázható keretösszeg esetében a pályázók a valós költségigényükhöz képest magasabb támogatási összeggel nyújtanak be projektjavaslatokat.

Az NKFI Hivatalnak a H2020 programokban való hazai részvételt ösztönző felhívása a nemzetközi konzorciumok létrehozásához, az együttműködés megszervezéséhez biztosít pályázati forrást. Léteznek olyan programok, amelyek ún. *Joint Programming Action* keretében valósulnak meg. Ezek a nemzeti és az európai forrásokra együttesen építenek, tehát a részvétel feltétele önrész biztosítása hazai forrásból. Tervezi-e az NKFI Hivatal, hogy olyan pályázati konstrukciót hoz létre, amelyből önrész biztosítható?

Az NKFI Alapból pályázható forrás, mely a H2020-konzorciumokban való hazai részvételhez járul hozzá: [„Pályázati felhívás az Európai Unió Horizont 2020 programjában, valamint egyéb közös EU-s és regionális programokban való magyar részvétel ösztönzésére” \(EU_KP_16\).](#)

Az NKFI Hivatal ezen a konstrukción kívül számos olyan, ugyancsak a közös programozás elveire épülő ERA-NET konstrukcióban is részt vesz, amelyben a hazai részvételhez szükséges önrészt az NKFI Alapból biztosítja (pl. a H2020 program Flagship kezdeményezéseihez kötődő FLAG-ERA projekt, amelynek keretében az agy kutatás és a grafénkutatás területén kapcsolódhatnak be a nemzetközi együttműködésbe kiváló magyar kutatási műhelyek). Ezenkívül – hasonlóképpen az NKFI Alap forrásaiból biztosítva a hazai pályázók támogatását – az NKFI Hivatal aktívan segíti az innovatív kis- és középvállalkozásokat támogató EUOSTARS, a komplex beágyazott rendszerek területén működő ECSEL, és a tevékeny, önálló életvitelt infokommunikációs eszközökkel segítő AAL közös programokba való bekapcsolódást (ld. a NEMZ_15 és az előkészítés alatt álló NEMZ_16 pályázatok).

Az NKFI Hivatal tervei közt szerepel egy olyan keretpályázat meghirdetése is, amely a hazai kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiával, valamint az intelligens szakosodási stratégia prioritásaival összhangban álló területeken adna lehetőséget a Közös Programozási Kezdeményezésekbe (Joint Programming Initiative) való bekapcsolódásra a hazai szereplők számára.

A nemzetközi kutatás-fejlesztési együttműködés ösztönzésének egyik eszköze a kutatásfejlesztési és innovációs célú nemzetközi szakmai szervezeti tagsági díjak és a kutatási infrastruktúrákhoz való hozzáférés költségének finanszírozása. Az NKFI Hivatal a különféle szervezeti tagságokból járó előnyöket a tudományterületi és kutatás-fejlesztési eredményesség, valamint a ráfordítások tükrében folyamatosan monitorozza. Az erről szóló az aktuális összefoglaló itt olvasható: <http://nkfi.gov.hu/nemzetkozi-tevekenyseg/nemzetkozi-hirek/merlegen-nemzetkozi>.

A „Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása” (GINOP 2.1.1) című konstrukció esetében az értékelési szempontok alapján 20 ponttal kevesebbre számíthat az a nagyvállalat, amely nem rendelkezik GINOP vagy GOP 1.3.1 program keretében finanszírozott projekt megvalósítási tapasztalatával, mivel jelenleg még nem végez kutatás-fejlesztési tevékenységet Magyarországon, de a sikeres GINOP 2.1.1. pályázat esetén jelentős KFI kapacitás kiépítését tervezi. Várható-e a szempontrendszer megváltoztatása a jellemzően külföldi nagyvállalatokat érintő hátrány mérséklésére?

Az értékelési szempontrendszer összeállításakor a szakemberek mérlegelték e szempont előnyeit és hátrányait, és a sokéves hazai támogatói tapasztalat alapján úgy ítélték meg, hogy a kutatás-fejlesztési

tartalommal bíró projektjavaslatok értékelésekor több előnnyel jár ezt az indikátort figyelembe venni. Az NKFI Hivatal a pályázati konstrukcióra vonatkozó visszajelzéseket minden esetben eljuttatja az Irányító Hatóságnak is, így a módosítási javaslatok felelős értékelését követően indokolt esetben megváltoztatható a felhívási konstrukció szempontrendszer. Pályázói oldalról ugyanakkor egy-egy projekt előkészítése során javasolt mérlegelni azt is, hogy milyen egyéb KFI célú felhívási konstrukcióba illeszthető az adott projektjavaslat. Nagy volumenű fejlesztés esetén javasolt a KFI finanszírozáson kívüli ipar-és gazdaságfejlesztési források áttekintése is.

A pályázók egy része arra számított, hogy a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan a [posztdoktori kiválósági program \(PD_16\)](#) részeként lehetőség lesz laboratóriumi, kutatási költségre pályázni. Milyen lehetőség van a kutatás finanszírozására a kutatói életpálya korai szakaszában?

Az NKFI Hivatal célja, hogy a posztdoktori pályázatokat a nemzetközi gyakorlathoz is igazodva klasszikus posztdoktori ösztöndíjprogramként hirdesse meg, azaz a kutatói életpálya egyes szakaszaiban ösztöndíj jelleggel biztosítsa a posztdoktor kutatók finanszírozását. A [posztdoktori kiválósági programmal \(PD_16\)](#) az NKFI Hivatal a tudományos fokozatukat a közelmúltban megszerző kutatók álláshelyének finanszírozásához kíván hozzájárulni, így ösztönözve, hogy a kutatói pályán maradjanak, és egy kutatócsoport tagjaként, tapasztalt kutató mellett dolgozva meg tudják alapozni kutatói életpályájukat, és Magyarországon folytassák kutatói tevékenységüket. Emellett a kutatói kezdeményezésű témapályázatokra – megszüntetve a korábbi „kis” és „nagy” pályázattípusokat – a kutató életkorától és tapasztalatától függetlenül lehet benyújtani az ígéretes és nemzetközileg versenyképes projektterveket. Az NKFI Hivatal a [Kutatói témapályázatok \(K_16\)](#) felhívásában jelezte, hogy posztdoktorok is nyújthatnak be pályázatot kutatói kezdeményezésű témapályázatra. A beérkezett pályázatokról készített [gyorsjelentésben](#) foglaltak szerint a mintegy 1200 pályázatból 253-at negyven évesnél fiatalabb posztdoktor kutató nyújtott be. Ez közel két és félszerese az egy évvel ezelőtt negyven évesnél fiatalabbak által benyújtott pályázatoknak. Fontos információ, hogy az értékeléskor a bírálók, a szakértői csoportok és a szakmai kollégiumok a kutatói életpályán eltöltött évekre vonatkoztatva veszik figyelembe a kutatói teljesítményt a javaslattételhez, és elsősorban a projekttervet, másodsorban a vezető kutató utóbbi években mutatott tudományos teljesítményét értékeli.

A felhívások egy részében CD lemezen is be kell nyújtani a pályázatokat, emellett a [nemzetközi tudományos és technológiai \(TÉT\)](#) együttműködések ösztönző felhívásokat a magyar félnek magyarul kell benyújtania, ami megnehezíti a konzorcium munkájának szervezését. Várható-e változás e téren?

A nagy adatmennyiség tárolására mind költséghatékonyság, mind a beérkezett dokumentumok kezelhetősége miatt megfelelő választás a pályázati dokumentáció benyújtásakor a CD lemez. Ezzel egyidejűleg az NKFI Hivatal munkatársai dolgoznak az egységes, online pályázatbenyújtó rendszer kialakításán, amely részben még a jogelőd intézményekben kialakított, jelenleg is használatos elektronikus pályázatkezelő rendszereket – a kutatási témapályázatok esetében az [Elektronikus Pályázati Rendszert \(EPR\)](#), az NKFI Alap innovációs pályázataiban a Pályázatkezelő Rendszert (PKR), valamint a [KFI szempontú szakpolitikai véleménykérés rendszerét](#) – váltaná fel.

Ez az integrált rendszer várhatóan a TÉT pályázatok két nyelven történő benyújtása során felmerülő nehézségekre is megoldást jelent majd.

A VERSENYPÁLYÁZATI BÍRÁLATI RENDSZERRŐL

Hányan rendelkeznek ipari tapasztalattal az NKFI Hivatal szakértői értékelői adatbázisában? Mely értékelési szempontok kapcsolódnak az iparfejlesztéshez?

Az NKFI Hivatal mintegy 1500 olyan értékelővel van kapcsolatban, aki ipari tapasztalattal rendelkezik és számuk az új értékelők regisztrálásával folyamatosan növekszik. Az ipari kutatás-fejlesztési programok értékelésekor az NKFI Hivatal a megfelelő anonim szakértő kiválasztása mellett a KFI szempontú

szakpolitikai vélemény kiadására vonatkozó döntést előkészítő Irányító Testületbe jelentős ipari gyakorlattal rendelkező tagokat kér fel, akik ezt megelőzően több pályázat bírálatára kapnak felkérést, annak érdekében, hogy széles rálátásuk legyen a projektjavaslatokra.

A KFI szempontú szakpolitikai véleményezés folyamatának [szabályozása](#) és az azt érintő, egyes felhívásokhoz kapcsolódó [információk](#) hozzáférhetők az NKFI Hivatal honlapján.

Hogyan vizsgálták, vizsgálják-e egyáltalán a bíráló személye és a pályázó közötti kapcsolat lehetőségét?

Az NKFI Hivatal ellenőrzi, hogy az egyes pályázatokban kik szerepelnek projektjavaslattal, és ők nem kapnak felkérést értékelésre az adott fordulóban. A kutatási témapályázatok és a posztdoktori pályázatok esetében az elektronikus pályázatkezelő rendszer a rendszer által ismert összeférhetlenségeket automatikusan jelzi. Az értékelők minden esetben összeférhetlenségi nyilatkozat aláírásával rögzítik, hogy nincs kapcsolatuk az értékelt projekttervvel.

A [Kutatási infrastruktúra megerősítése – nemzetköziesedés, hálózatosodás \(GINOP 2.3.3\)](#), a [Stratégiai K+F műhelyek kiválósága \(GINOP 2.3.2\)](#) és a [K+F versenyképességi és kiválósági együttműködések \(GINOP 2.2.1\)](#) felhívások esetében főként budapesti vagy a központi régióban dolgozó szakértők végezték az értékelést. A központi régió pályázatainál az NKFI Hivatal a konvergencia-régiókból számít szakértők értékelői közreműködésére.

Megismerheti a véleménykérő a KFI szempontú szakpolitikai vélemény részletes szakmai indoklását?

Az NKFI Hivatal a KFI szempontú szakpolitikai véleményezés során is az információszabadság és a tisztességes eljárás elvének megfelelően biztosítja a keletkezett dokumentumok és adatok kezelését. Az elutasító KFI szempontú szakpolitikai vélemény indoklásában összegezve megtalálhatók a véleményt megalapozó szakértői értékelések tanulságai. A vonatkozó eljárásrend szerint megismerhetők a szakértői értékelések is. A KFI szempontú szakpolitikai véleményezés részletes szakmai értékelése (pontozás és szöveges értékelés) a véleménykérő betekintési joga alá tartozó dokumentum, amely nem terjed ki a terjesztés jogára, tekintettel arra, hogy tartalmazhat a 2013. évi V. törvény (Ptk.) szerinti üzleti titkot, illetve védett ismeretet, a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (KFI tv.) 19. § d) pontja szerinti, szellemi tulajdonhoz fűződő jogot, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) szerinti, döntés megalapozását szolgáló adat kategóriájába esik, amennyiben az NKFI Hivatal külső befolyástól mentes feladatellátását veszélyezteti.

Van-e lehetősége az NKFI Hivatalnak annak megszervezésére, hogy az egyes értékelők kettőnél több, akár négy-hat értékelés elkészítésére is felkérést kapjanak, így biztosítva, hogy rálátásuk legyen a projektjavaslatokra és relatív bírálatot tudjanak készíteni?

Az NKFI Hivatal törekvése, hogy egy értékelő lehetőség szerint több projektjavaslat értékelésében is közreműködjön, ezzel biztosítva, hogy jobb rálátása legyen a projektjavaslatokra, és legyen összehasonlítási alapja az értékelés során.

Ugyanakkor az értékelt projektjavaslatok száma önmagában nem garantálja, hogy érdemi bírálat születessen. Volt rá példa, hogy egy szakértő az értékelt hat projektjavaslat közül valamennyit támogathatónak találta, míg más értékelők és az Irányító Testület megítélése szerint az érintett projekttervek szakmai színvonala jelentősen eltért egymástól. Ezért is van szükség többszintű értékelési folyamatra.

Az is lényeges, hogy az értékelők kihasználják a pontozás teljes tartományát, és hogy az adott pontszám, a szöveges értékelés, valamint a támogatásra vagy elutasításra vonatkozó javaslat összhangban legyen egymással.

Törvényjavaslat készült az állami projektértékelési rendszer kialakítására. A kutatás-fejlesztési és innovációs pályázatokra is vonatkozik a tervezet?

A [törvényjavaslushoz benyújtott módosító indítvány alapján](#) a tervezett állami projektértékelési törvény hatálya nem vonatkozna az NKFI Hivatal által kezdeményezett kutatási, fejlesztési és innovációs tárgyú pályázatok értékelési feladataira és eljárásaira.

A [K+F versenyképességi és kiválósági együttműködések \(GINOP 2.2.1\)](#) felhívásra KFI szempontú szakpolitikai véleményezésre benyújtott és elutasított projektjavaslat értékelésének indoklásában egymásnak ellentmondó részeket talált a véleménykérő.

Az KFI szempontú szakpolitikai véleménykérésre adott elutasító válaszban a véleménykérő az elutasítás tömör indoklását olvashatja. A vonatkozó eljárásrend szerint megismerhető a szakpolitikai véleményt megalapozó szakértői értékelés is. A szakszerű értékelés is hozzájárulhat ahhoz, hogy megfelelő projektjavaslatok készüljenek. A szakértői értékelésnek ugyanakkor nem feladata, hogy részletes szakmai-módszertani sorvezetőként szolgáljon a projektterv összeállításához azokon az értékelési szempontokon túl, amelyek a potenciális pályázók számára is ismereteseek.

A VERSENYPÁLYÁZATOK MEGJELENTETÉSE ÉS AZ ÉRTÉKELÉS ÜTEMEZÉSE

Mikortól nyújthatók be ismét projektjavaslatok a Kutatási infrastruktúra megerősítése – nemzetköziesedés, hálózatosodás (VEKOP 2.3.3) című felhívásra?

A [Kutatási infrastruktúra megerősítése – nemzetköziesedés, hálózatosodás \(VEKOP 2.3.3\)](#) felhíváshoz kapcsolódóan a KFI szempontú szakpolitikai véleményezésre benyújtott projektjavaslatok értékelése lezárult. Az Irányító Testület várhatóan május végéig alakítja ki döntési javaslatát. Ezt követően születhet döntés a KFI szempontú szakpolitikai véleménykérés lehetőségének ismételt megnyitásáról.

Van-e rá lehetőség, hogy a KFI szempontú szakpolitikai véleménykérésre vonatkozóan legalább egy fél éves ütemezést előre láthassanak a pályázók?

A [kutatásfejlesztési és innovációs célú felhívások rendszere](#) áttekinthető az NKFI Hivatal honlapján. Itt a már meghirdetett felhívások esetében a határidők is elérhetők.

Az NKFI Hivatal törekvése az, hogy a GINOP- és VEKOP-felhívások Irányító Hatóságaival és a Miniszterelnökséggel együttműködve a tervezett felhívások ütemezése is megjelenhessen előzetesen a honlapon.

Milyen ütemezéssel számolhatnak KFI szempontú szakpolitikai véleményre a projektjavaslatokon dolgozó konzorciumok?

A KFI szempontú szakpolitikai véleményezés ütemezése minden olyan felhívás esetében elérhető az NKFI Hivatal honlapján, amelyben a pályázat benyújtásának feltétele a támogató KFI szempontú szakpolitikai vélemény, és a véleménykérés lehetősége már megnyílt. Az NKFI Hivatal a pályázat – Irányító Hatóság által meghatározott – benyújtási határideje előtt legkésőbb 30 nappal jelzi a KFI szempontú szakpolitikai véleményezés eredményét a véleménykérőkkel.

Mikor várható a Prototípus-, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztés (GINOP 2.1.7) című felhívás ismételt megnyitása és a következő értékelési szakasz?

A [Prototípus-, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztés \(GINOP 2.1.7\)](#) felhívásra a pályázatok benyújtása átmenetileg szünetel. Jelentős számú projektjavaslat érkezett be, amelyek között számos ígéretes projektterv szerepel. Az értékelés folyamatban van, várhatóan június első felében zárul le. Ezt

követően születhet döntés a pályázat újbóli megnyitásáról.